# МАТЕРІАЛИ

науково-практичної конференції
з міжнародною участю

## «ЛЮДИНА, ДОВКІЛЛЯ І ВІЙНА: МЕДИЧНИЙ ВИМІР»

## «ОДИН ВИКЛИК – СПІЛЬНІ РІШЕННЯ»

**24 КВІТНЯ 2026 РОКУ**

Редакційна колегія:
**Ігор Завгородній**, д.м.н., професор, начальник наукового відділу
**Олексій Капустін**, віцепрезидент
**Ірина Сафронська**, к.е.н., доцент
**Олена Григорян**, к.м.н., доцент
**Анастасія Безродна**, к.б.н., доцент
**Сергій Чуйко**, провідний фахівець навчального відділу

Комп'ютерний набір – автори тез
Комп'ютерна верстка – Анастасія Безродна, Ірина Сафронська

Адреса редакційної колегії:
11, вул. Садова, м. Харків, Україна, 61002
Приватний заклад вищої освіти «Університет медицини та соціальних наук»,
тел.: +380 (93) 333 05 33, +380 (73) 333 05 33, +380 (66) 333 05 33,
e-mail: admin@umss.edu.ua
https://umss.edu.ua/

**Відповідальність за правильність наведених статистичних даних, фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез**

Людина, довкілля і війна: медичний вимір: матеріали науково-практичної конференції. Харків: УМСН, 2026. 317 с.

*ГОРЕЦЬКА Анастасія, ЯКУШЕВА Євгенія*
**ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕС ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МІЖ ПАЦІЄНТОМ І СПЕЦІАЛІСТОМ ДОПОМАГАЮЧОЇ ПРОФЕСІЇ ..... 111**

*ДМИТРУХА Наталія, КОЗЛОВ Костянтин, ЛЕГКОСТУП Людмила*
**ЗАБРУДНЕННЯ ДОВКІЛЛЯ ВАЖКИМИ МЕТАЛАМИ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ В УКРАЇНІ, РИЗИКИ ДЛЯ ЗДОРОВ›Я НАСЕЛЕННЯ ..... 114**

*ДОЛГОПОЛОВА Олена*
**ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ТА РОЗВИТОК МЕТАКОГНІТИВНИХ НАВИЧОК ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИЩІЙ ШКОЛІ..... 117**

*ДОНЦОВА Дарія*
**КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ МЕДИКО-САНІТАРНИХ НОРМАТИВІВ ТА ОЦІНКИ РИЗИКУ ВПЛИВУ ПЕСТИЦИДІВ НА ОРГАНІЗМ ПРАЦЮЮЧИХ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ ..... 120**

*ДРУЖИНІНА Анна, БОБКО Наталія*
**КЛІНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕРМАТОЗІВ У КОМБАТАНТІВ..... 123**

*ЖОВТАЛЮК Вікторія, ТІЩЕНКО Ірина, ОМЕЛЬЧЕНКО Сергій*
**ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД ЯК МЕДИКО-СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ..... 126**

*ЗАВГОРОДНЯ Любов*
**ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ: ВИКЛИКИ ВІЙСЬКОГО ЧАСУ ..... 129**

*ЗАВГОРОДНЯ Наталія*
**РОЛЬ TEAM-BASED LEARNING У ФОРМУВАННІ КОМАНДНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ НА ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ..... 132**

*ЗОСЬ-КІОР Микола, ПОМАЗ Олександр, КОРЧЕВСЬКА Вікторія*
**СУТНІСТЬ ТА ЕВОЛЮЦІЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ ..... 134**

*ІСАЄНКО Олена, КАЛІНІЧЕНКО Світлана, БІЛОЗЕРСЬКИЙ Володимир*
**НОСІЙСТВО *STAPHYLOCOCCUS AUREUS* У МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ВНУТРІШНЬОЛІКАРНЯНІ ІНФЕКЦІЇ В СУЧАСНИХ БОЙОВИХ УМОВАХ..... 137**

*КАЛІНІЧЕНКО Світлана, КОРДОН Тетяна, БІЛОЗЕРСЬКИЙ Володимир, ІСАЄНКО Олена*
**ОСОБЛИВОСТІ МІКРОБІОЦЕНОЗУ НОСОВИХ ПОРОЖНИН ПРИ ЛОР-ПАТОЛОГІЇ..... 139**

**УДК 378:616.9:355.01**

***ЗАВГОРОДНЯ Любов***
*Харківський національний медичний університет,*
*м. Харків, Україна*

# ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ: ВИКЛИКИ ВІЙСЬКОГО ЧАСУ

*Вступ.* Сучасне викладання клінічних дисциплін, і зокрема інфекційних хвороб, а також паразитології та фтизіатрії, зазнає значущих сутнісних змін під впливом глобальних викликів, серед яких особливе місце займає повномасштабна війна, що триває. Відомо, що будь-який військовий конфлікт створює передумови для суттєвого погіршення санітарно-епідеміологічної ситуації, і як наслідок – створює умови для підвищення ризиків спалахів та подальшого розвитку інфекційних захворювань [3,5].

*Результати дослідження.* За даними літератури в умовах війни в Україні значно зростає ймовірність поширення таких інфекцій, як туберкульоз, вірусні гепатити, а також респіраторні інфекції, включно з COVID-19 [4,6,7]. Це пов'язано з багатьма факторами, серед яких: порушення водопостачання, скупчення населення, обмежений доступом до медичної допомоги та постійні міграційні процеси [2,8].

Важливим є врахування подібних тенденцій у процесі викладання клінічної дисципліни, підхід до якого має бути орієнтований на підготовку фахівців до реальної роботи в умовах як епідемічних загроз та надзвичайних ситуацій, так і ресурсних обмежень, обумовлених війною.

Складно переоцінити у цьому контексті роль симуляційного навчання, яке дозволяє моделювати сценарії спалахів інфекцій у польових умовах, відпрацьовувати різні сценарії, створювати актуальні алгоритми дій та практично опановувати навички, як – то використання засобів індивідуального захисту. Сучасні цифрові технології, в тому числі онлайн-платформи дозволяють швидко оновлювати знання відповідно до нових епідемічних викликів. Потреба безперервного оновлення знань є особливо актуальною саме у сфері інфектології загалом та має починатися відпрацьовуватися ще з періоду навчання.

Освітній процес на основі симуляційного навчання також має включати навички формування командної взаємодії, в тому числі в рамках мультидисциплінарного підходу, коли реальні рішення формуються в колективному обговорення за умов обмеженого часу реагування [1].

Окремим напрямом навчального процесу є питання освоєння навичок

санітарної освіти населення загалом та військових в тому числі щодо важливості регулярних щеплень, використання PrEP та PEP, дотримання заходів особистої гігієни та здійснення профілактики ІПСШ. Окремим напрямом є також навчання питанням інфекційного контролю та профілактиці антибіотикорезистентності, що загострюється в умовах самолікування та неконтрольованого використання медичних препаратів.

Досягнення реалізації усього вищеописаного не буде повноцінно можливим без комунікативних навичок, в тому числі навичок кризової комунікації, протидії дезінформації та фасилітації конфлікту, беручи до уваги соціальну стигматизацію щодо наявності певних категорій інфекцій.

*Висновки.* Впровадження сучасних педагогічних інновацій у викладанні інфекційних хвороб є необхідною умовою підготовки медичних фахівців, здатних ефективно діяти в умовах війни, епідемій та глобальних криз.

Список використаних джерел

1. Behling K.C., Kim R., Gentile M., Lopez O.J. Does team-based learning improve performance in an infectious diseases course in a preclinical curriculum? Int J Med Educ. 2017;8:39–44. doi:10.5116/ijme.5895.0eea
2. Chervynskyy I.S., Kondratiuk N.Yu. Conflict-induced increase in viral hepatitis and human immunodeficiency virus infection among internally displaced persons: a retrospective study in Volodymyr community, Ukraine. Pol Merkur Lekarski. 2025;53(3):395-402. DOI:10.36740/Merkur202503115.
3. Gayer M., Legros D., Formenty P., Connolly M.A. Conflict and emerging infectious diseases. Emerg Infect Dis. 2007;13(11):1625–1631. DOI:10.3201/eid1311.061093
4. Essar M., Matiashova L., Tsagkaris C., Vladychuk V., Head M. Infectious diseases amidst a humanitarian crisis in Ukraine: A rising concern. Ann Med Surg. 2022;78:103950. DOI:10.1016/j.amsu.2022.103950.
5. Marou V., Vardavas C.I., Aslanoglou K., Nikitara K., Plyta Z., Leonardi-Bee J., et al. The impact of conflict on infectious disease: a systematic literature review. Conflict Health. 2024;18(1):27. DOI:10.1186/s13031-023-00568-z.
6. Vasylyev M., Lamberink H., Svyst I., Khlypnyach O., Sluzhynska O., Sluzhynska M., et al. The infectious disease burden among war related internally displaced people in the Lviv region of Ukraine. Germs. 2024;14(4):322-343. DOI:10.18683/germs.2024.1443.
7. Wilczek NA, Brzyska A, Bogucka J, Sielwanowska WE, Żybowska M, Piecewicz-Szczęsna H, Smoleń A. The Impact of the War in Ukraine on the Epidemiological Situation of Tuberculosis in Europe. J Clin Med. 2023;12(20):6554. DOI:10.3390/jcm12206554.

8. Sparrow A, Almilaji K, Tajaldin B, Teodoro N, Langton P. Cholera in the time of war: implications of weak surveillance in Syria. PLoS Curr. 2016;8